

DECIZIA nr. 479 din 27 iunie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor [art. 39 alin. \(1\) teza întâi](#) și [alin. \(2\) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#) privind taxele judiciare de timbru

EMITENT • **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în [MONITORUL OFICIAL nr. 58 din 19 ianuarie 2018](#)

Data intrării în vigoare 19-01-2018

Valer Dorneanu	- președinte
Marian Enache	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Ingrid Alina Tudora	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan Sorin Daniel Chiriaz.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor [art. 39 alin. \(1\) teza întâi](#) și [alin. \(2\) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#) privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Metropolitan Life Asigurări - S.A. în Dosarul nr. 30.238/325/2013/a2 al Tribunalului Timiș - Secția a II-a civilă. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.280D/2016.
2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.
3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale, concretizată, spre exemplu, prin [Decizia nr. 466 din 28 iunie 2016](#) sau [Decizia nr. 696 din 20 octombrie 2015](#).

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Decizia civilă nr. 34/R din 14 martie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 30.238/325/2013/a2, Tribunalul Timiș - Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor [art. 39 alin. \(1\) teza întâi](#) și [alin. \(2\) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#) privind taxele judiciare de timbru. Excepția a fost invocată de Metropolitan Life Asigurări - S.A. cu ocazia soluționării recursului formulat împotriva Încheierii de ședință din 21 octombrie 2015, pronunțate de Judecătoria Timișoara - Secția a II-a civilă, într-o cauză având ca obiect o acțiune în răspundere contractuală.
5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea acesteia apreciază ca fiind necesară o analiză comparativă între prevederile [Codului de procedură civilă \(art. 200\)](#) și cele ale [art. 39 alin. \(1\) teza întâi](#) și [alin. \(2\) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#), care vizează instituția cererii de reexaminare. Arată că analiza acestor prevederi legale relevă diferențe majore, deși au ca obiect cererea de reexaminare, întrucât formularea cererilor de reexaminare, din perspectiva celor două reglementări, se realizează în momente diferite și împotriva unor acte diferite ale instanței de judecată. Astfel, potrivit [art. 200 din Codul de procedură civilă](#), cererea de reexaminare va fi îndreptată împotriva încheierii de anulare a cererii de chemare în judecată, iar cererea de reexaminare, formulată în temeiul [art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#), are ca obiect modul de stabilire a cuantumului taxei judiciare de timbru. Cu alte cuvinte, obiectul celor două cereri este unul diferit, dar având același scop final, respectiv recalcularea taxei de timbru, astfel încât reclamantul să plătească o taxă cât mai mică.
6. În esență, consideră că este vorba despre un tratament discriminatoriu, ambele texte proclamând dreptul exclusiv al reclamantului de a formula cerere de reexaminare, cu toate că, într-un proces, calitatea de parte o deține și pârâtul. Mai mult, încheierile pronunțate în cazul cererilor de reexaminare sunt definitive, ceea ce înseamnă că ele nu vor mai putea fi supuse controlului unei instanțe superioare, pârâtul fiind pus, și de această dată, în imposibilitatea de a exprima un punct de vedere și de a contesta hotărârea instanței în situația în care nu ar fi de acord cu soluția pronunțată. Așa fiind, reglementarea cererii de reexaminare prin două acte normative distincte conferă reclamantului dreptul și posibilitatea de a ataca actele instanței, pârâtul fiind în imposibilitatea vădită de a beneficia de aceleași drepturi ca reclamantul.
7. Tribunalul Timiș - Secția a II-a civilă apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, în ceea ce privește prevederile [art. 200 alin. \(4\)](#) și [\(6\) din Codul de procedură civilă](#), instanța de judecată a apreciat că

acestea nu au legătură cu soluționarea cauzei, ceea ce justifică respingerea cererii de sesizare a Curții Constituționale, iar referitor la prevederile [art. 39 alin. \(1\) teza întâi](#) și [alin. \(2\) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#) arată că „o atare limitare a fost voința legiuitorului de a da posibilitatea doar reclamantului de a contesta modul de stabilire a taxei de timbru, aceasta fiind o măsură care dă procesului posibilitatea de a se desfășura cu celeritate, evitând tergiversarea voită în faza procedurii de regularizare a cererii, prin exercitarea cu rea-credință de către pârât a unor căi de atac în mod formal.”

8. Potrivit prevederilor [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. Guvernul consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale, concretizată, spre exemplu, prin [Decizia nr. 471 din 23 septembrie 2014](#) și [Decizia nr. 1.668 din 15 decembrie 2009](#), prin care s-a statuat că prevederile criticate sunt constituționale.

10. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile [Constituției](#), precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor [art. 146 lit. d\) din Constituție](#), precum și ale [art. 1 alin. \(2\)](#), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost reținut prin dispozitivul actului de sesizare, îl constituie prevederile [art. 39 alin. \(1\) teza întâi](#) și [alin. \(2\) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#) privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 29 iunie 2013. Potrivit prevederilor criticate, „(1) Împotriva modului de stabilire a taxei judiciare de timbru, reclamantul poate face cerere de reexaminare, la aceeași instanță, în termen de 3 zile de la data comunicării taxei datorate. Cererea de reexaminare este scutită de la plata taxei judiciare de timbru. (2) Cererea se soluționează în camera de consiliu de un alt complet, fără citarea părților, prin încheiere definitivă. Dispozițiile [art. 200 alin. \(2\) teza I din Codul de procedură civilă](#) rămân aplicabile în ceea ce privește complinirea celorlalte lipsuri ale cererii de chemare în judecată. Instanța va proceda la comunicarea cererii de chemare în judecată, în condițiile [art. 201 alin. \(1\) din Codul de procedură civilă](#), numai după soluționarea cererii de reexaminare.”

13. Curtea reține totodată că, prin Încheierea din 21 octombrie 2015, pronunțată de Judecătoria Timișoara - Secția a II-a civilă, a fost respinsă cererea de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor [art. 39 alin. \(1\) teza întâi](#) și [alin. \(2\) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#) privind taxele judiciare de timbru și a celor ale [art. 200 alin. \(4\) și \(6\) din Codul de procedură civilă](#), formulată de Metropolitan Life Asigurări - S.A. Această încheiere a fost atacată cu recurs, în termenul legal de 48 ore de la pronunțare, iar prin Decizia civilă nr. 34/R din 14 martie 2016, Tribunalul Timiș - Secția a II-a civilă a admis recursul formulat și a admis, în parte, cererea de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor [art. 39 alin. \(1\) teza întâi](#) și [alin. \(2\) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#).

14. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, prevederile criticate din [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#) contravin dispozițiilor constituționale ale [art. 16 alin. \(1\)](#) privind egalitatea în drepturi și ale [art. 21 alin. \(1\) - \(3\)](#) privind accesul liber la justiție. De asemenea apreciază că sunt încălcate și prevederile [art. 6 pct. 1](#) și [art. 10 din Declarația Universală](#) a Drepturilor Omului, precum și cele ale [art. 14 pct. 1 din Pactul internațional](#) cu privire la drepturile civile și politice, prevederi care consacră accesul efectiv la justiție, contradictorialitatea, dreptul la apărare și egalitatea în fața legii.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prevederile [art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#) au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate, în acest sens, fiind, spre exemplu, [Decizia nr. 471 din 23 septembrie 2014](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 12 noiembrie 2014, [Decizia nr. 696 din 20 octombrie 2015](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 892 din 27 noiembrie 2015, [Decizia nr. 221 din 12 aprilie 2016](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 438 din 13 iunie 2016, [Decizia nr. 466 din 28 iunie 2016](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 656 din 26 august 2016, și [Decizia nr. 11 din 17 ianuarie 2017](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 25 aprilie 2017, prin care Curtea a statuat în sensul constituționalității prevederilor criticate.

16. Raportat la critica formulată în speță, Curtea reține că, potrivit noii reglementări procesual civile, pârâtul nici nu va lua la cunoștință despre cererea de chemare în judecată decât după ce aceasta este verificată în prealabil de către instanță și după ce instanța s-a pronunțat cu privire la îndeplinirea tuturor cerințelor legale referitoare la cererea de chemare în judecată, inclusiv cu privire la îndeplinirea cerinței timbrării ([art. 200](#) - Verificarea cererii de

chemare în judecată și regularizarea acesteia). De asemenea, potrivit Codului de procedură civilă, la [art. 200 alin. \(5\)](#), se prevede că „Împotriva încheierii de anulare, reclamantul va putea face numai cerere de reexaminare (...)”. Așa fiind, sub aspectul subiectului activ al dreptului procesual de a ataca modalitatea de stabilire a taxei judiciare de timbru, atât [Codul de procedură civilă](#), cât și [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#) sunt în concordanță, recunoscând acest drept numai reclamantului.

17. Curtea apreciază, de altfel, că interes în utilizarea căii de atac a reexaminării o au doar persoanele fizice sau juridice care au obligația de a timbra. Chiar dacă toate părțile implicate într-un proces urmăresc rezolvarea litigiului într-un cadru legal, exercitarea unei cereri (indiferent că este o cerere de chemare în judecată sau o cale de atac) trebuie să aibă la bază interesul. Interesul trebuie să fie justificat de partea care formulează cereri în procesul civil, deoarece, printr-un demers în justiție, trebuie să se urmărească asigurarea propriilor interese. Prin urmare, calea de atac numită „cerere de reexaminare” se află numai la dispoziția titularului cererii taxabile, acesta fiind „reclamantul-debitor” față de stat. Cererea de reexaminare este scutită de la plata taxei judiciare de timbru și se soluționează în camera de consiliu de un alt complet, fără citarea părților, prin încheiere definitivă. Totodată, sumele achitate cu titlu de taxe judiciare de timbru pot fi restituite, la cererea petiționarului, în condițiile și situațiile prevăzute de [art. 45 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#).

18. Curtea subliniază faptul că cererea de reexaminare este instrumentul juridic pe care legiuitorul l-a pus la îndemână reclamantului din cadrul unei acțiuni aflate pe rolul instanței, prin care acesta poate cere unui alt complet de judecată decât cel care i-a stabilit cuantumul taxei de timbru să recalculeze suma fixată cu acest titlu, pe care o apreciază ca fiind nejustificat de mare, iar nu pârâtului, care poate contesta suma doar ca apărare, pe cale de excepție. Obligația de plată a taxelor judiciare de timbru este o obligație fiscală și este prevăzută de legea specială numai în sarcina celor care apelează la justiție. Între beneficiarul serviciului public al justiției și instanța de judecată se stabilește un raport de drept fiscal, caracterizat prin relația de subordonare a părților. Plătitorul taxei judiciare de timbru se află într-un raport de autoritate cu instanța de judecată, separat și distinct de raportul juridic pe care îl are cu partea cu care se judecă și care este, de regulă, unul de drept privat, procesul civil sau comercial debutând numai în măsura în care obligația de plată a taxei judiciare de timbru a fost executată, în acest sens fiind și considerentele [Deciziei nr. 32 din 9 iunie 2008](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție cu prilejul examinării unui recurs în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 830 din 10 decembrie 2008. Calitatea procesuală activă, ca și condiție de exercitare a acțiunii, presupune existența unei identități între cel care formulează cererea și subiectul activ al raportului juridic dedus judecății în acea cerere. Întrucât în cadrul cererii de reexaminare se pune în discuție raportul juridic născut din obligația de a achita taxa judiciară de timbru, între reclamant și unitatea administrativ-teritorială de domiciliu, calitate procesuală activă în astfel de cereri are doar destinatarul obligației de plată a taxei judiciare de timbru, respectiv reclamantul. Pe cale de consecință, pârâtul nu are calitate procesuală activă în cadrul cererii de reexaminare față de modul de calcul al taxei judiciare de timbru. Lipsa calității procesuale active rezultă din împrejurarea că în cadrul cererii de reexaminare se pune în discuție raportul juridic născut din obligația de a achita taxa judiciară de timbru, statornicit între reclamant și unitatea administrativ-teritorială. Distinct de raporturile juridice stabilite în procesul în care s-a formulat cererea de reexaminare, plata taxei judiciare de timbru impune stabilirea unui raport juridic între plătitorul ei și unitatea administrativ-teritorială. Cum cererea de reexaminare se grefează pe acest din urmă raport juridic, în care pârâtul nu este parte, el (pârâtul) nu poate dobândi calitate procesuală activă în formularea căii speciale de atac.

19. Astfel, Curtea apreciază că reglementarea legală criticată reprezintă voința legiuitorului de a oferi dreptul de a contesta modul de stabilire a taxei de timbru doar reclamantului, aceasta fiind o măsură care dă procesului posibilitatea de a se desfășura cu celeritate, evitând tergiversarea voită în faza procedurii de regularizare a cererii, prin exercitarea cu rea-credință de către pârât a unor căi de atac în mod formal, fără ca această procedură, însă, să constituie o încălcare a liberului acces la justiție și nici a dreptului la apărare. În ceea ce privește egalitatea în fața legii, aceasta trebuie privită din perspectiva calității diferite pe care pârâtul și reclamantul le au în cadrul procesului civil, astfel încât aceștia își exercită drepturile adecvat poziției lor procesuale.

20. Concluzionând, Curtea reamintește și cele reținute prin [Decizia nr. 757 din 5 noiembrie 2015](#), paragraful 15, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 20 din 12 ianuarie 2016, și anume că „mijloacele procedurale prin care se înfăptuiește justiția presupun și instituirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești, legiuitorul, în virtutea rolului său constituțional consacrat de [art. 126 alin. \(2\)](#) și [art. 129 din Legea fundamentală](#), putând stabili, prin lege, procedura de judecată. Aceste prevederi constituționale dau expresie principiului consacrat și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, de exemplu, prin Hotărârea din 16 decembrie 1992, pronunțată în Cauza Hadjianastassiou împotriva Greciei, paragraful 33, a stabilit că «statele contractante se bucură de o mare libertate în alegerea mijloacelor proprii care să permită sistemului judiciar să respecte imperativele [articolului 6 din Convenția](#) pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale»”.

21. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul [art. 146 lit. d\)](#) și [art. 147 alin. \(4\) din Constituție](#), precum și al [art. 1-3](#), al [art. 11 alin. \(1\) lit. A.d\)](#) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Metropolitan Life Asigurări - S.A. în Dosarul nr. 30.238/325/2013/a2 al Tribunalului Timiș - Secția a II-a civilă și constată că prevederile [art. 39 alin. \(1\) teza întâi](#) și [alin. \(2\) teza întâi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#) privind taxele judiciare de timbru sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Timiș - Secția a II-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 27 iunie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,

Ingrid Alina Tudora
